

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 61
IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W POZNANIU**

**PROGRAM AUTORSKI Z ZAJĘĆ MUZYCZNO-RUCHOWYCH DLA
RODZICÓW I DZIECI KLASY PIERWSZEJ**

ZAJĘCIA WARSZTATOWE pt. „Taniec jednoczy, uczy i bawi”

Opracowanie:

- mgr Żaneta Piernikowska – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

TANIEC I JEGO WALORY:

Taniec zaliczany jest do jednej z najstarszych form sztuki i kulturowej działalności człowieka. Zawsze był i jest nadal jednym ze sposobów przeżywania i przekazywania emocji, formą fizycznego i duchowego odreagowania oraz okazją do zabawy i terapii. Uważa się, że taniec towarzyszył człowiekowi od początku jego istnienia, a kształtowanie form tanecznych następowało w miarę poznawania otaczającego świata, gdy człowiek starał się naśladować przejawy tegoż świata i swoim ciałem wyrażał uczuciowy stosunek do niego.

Taniec dostarcza człowiekowi wiele emocji i wrażeń estetycznych. Wielka różnorodność stylów tanecznych spowodowała, że słowo to może oznaczać inny rodzaj tańca, specyfikę lub inny sposób poruszania się.

Słowo taniec trudno jest jednoznacznie określić. Najczęściej jest to rytmiczny ruch wykonywany przy muzyce. Jedną z pierwszych definicji tańca dał Lukian z Samosate mówiąc, że taniec polega na wiernym wyrażaniu przeżyć duchowych oraz, że „taniec zjawiał się równocześnie z tą chwilą, w której powstał wszechświat, źródłem tańca jest odwieczna miłość”. W encyklopedii Powszechnej PWN zdefiniowany został jako rodzaj sztuki polegający na usystematyzowanych ruchach i gestach, powiązanych rytmicznie z towarzyszącą im muzyką. Według Olgi Kuźmińskiej „taniec to rytmiczne poruszanie tańczącego, inspirowane różnorodną muzyką i wewnętrznymi przeżyciami”.

Podsumowując, stwierdzić należy, że taniec na przestrzeni wielu lat ukształtował się w różnych kierunkach, przybierając odpowiednie nazwy. Starając się urozmaicić i uatrakcyjnić prowadzone przeze mnie zajęcia muzyczno-ruchowe wybrałam jak najciekawsze formy taneczne: tańce integracyjne, towarzyskie, nowoczesne, ludowe oraz zabawy słowne oparte na rytmicznym powtarzaniu słów i wykonywaniu do nich odpowiednich ruchów.

ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE PROGRAMU.

Program przeznaczony jest do realizacji w klasie pierwszej w celu zintegrowania grupy dzieci oraz grupy rodziców. Program zawiera elementy edukacji muzycznej i motoryczno-zdrowotnej. Realizowanie tego programu pozwoli rozbudzić u dzieci oraz ich rodziców zamiłowanie do rytmicznego ruchu przy muzyce lub śpiewu piosenek i rymowanek, rozwinąć pamięć muzyczną i ruchową oraz zapamiętywania rytmów i następstwa ruchów w powiązaniu z muzyką. Ćwiczenia rytmiczno-ruchowe mają przyczynić się do wykształcenia u dzieci dyscypliny, koncentracji, przystosowania się do pracy w zespole oraz wpłynąć korzystnie na rozwój psychiczny i fizyczny dziecka. Jednocześnie zajęcia te mają być okazją do spędzenia wolnego czasu z rodzicami i kolegami z klasy w formie zabawy.

CELE PROGRAMU .

Chcąc właściwie wychowywać musimy współpracować; rodzice między sobą, rodzice z wychowawcą dziecka, rodzice z własnym dzieckiem. Opracowany przeze mnie program opiera się przede wszystkim na współpracy, na integracji grupy dzieci i dorosłych w tańcu i w zabawie. "[...] warto współpracować, gdyż współpracując można działać więcej, można zrobić to, co samemu zrobić trudno. [...] Poza tym razem ciekawiej, a partnerzy to nieocenione źródło wiedzy i szansa na bezpłatne szkolenie. Razem też można wymyślić coś, na co każdy z osobna nie wpadłby nigdy. Współpraca jest też tańsza i bardziej efektywna – stwarza okazję do maksymalnego wykorzystania posiadanych zasobów i to tak, by wszyscy byli zadowoleni".

Chcę działać więcej, dlatego przygotowałam program innowacyjny oparty na tańcu i zabawie z dziećmi i rodzicami. Program autorski jest "szansą na realizację siebie w proporcjonalnym dawaniu i braniu (i to zarówno przez ucznia jak i nauczyciela)".

CELE OGÓLNE PROGRAMU:

1. Wspomaganie harmonijnego rozwoju psychofizycznego uczniów.
2. Ukazywanie celowości kształtowania estetyki i harmonii ruchu , wycucia rytmu, wyobraźni twórczej, rozwijania uzdolnień tanecznych oraz wrażliwości na piękno i wdzięk zarówno u dzieci jak i u rodziców.
3. Zaspokajanie naturalnej potrzeby ruchu.
4. Poznawanie tańców integracyjnych, współczesnych, zabaw ruchowych, rymowanek, wyliczanek, które potem mogą rodzice wykorzystać w zabawach z własnymi dziećmi
5. Stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu przez czynny udział w zajęciach muzyczno – ruchowych.
6. Budowanie poczucia własnej wartości, pozytywnego obrazu samego siebie i wiary we własne siły.
7. Nauczanie harmonijnego współżycia w grupie, podporządkowania się zasadom obowiązującym w zabawach i tańcach.
8. Rozwijanie postawy twórczej, koordynacji i sprawności ruchowej.
9. Nabywanie umiejętności szybkiej orientacji, decyzji, uwagi.
10. Rozwijanie indywidualnych zdolności każdego dziecka, jego inicjatywy i samodzielności myślenia.
11. Wdrażanie do racjonalnego i kulturalnego spędzania czasu wolnego.
12. Kształtowanie zainteresowania tańcem.
13. Aktywny udział w życiu klasy.

Będąc autorką tego programu założyłam sobie, że w wyniku realizacji tego programu

RODZIC będzie:

- poznawał nauczyciela i swoje dziecko w toku zabaw,
- z zaangażowaniem uczestniczył w różnych formach zabawy proponowanych przez wychowawcę klasy,
- otaczał opieką dzieci podczas zabawy,
- pomagał dziecku pokonywać trudności związane z nowo poznawanymi tańcami, zabawami.

Dzięki realizacji programu **UCZEŃ będzie:**

- rozwijał swoje zainteresowania tańcem.
- aktywnie uczestniczył w proponowanych zabawach muzyczno- ruchowych,
- współtworzył przebieg zabaw,
- radził sobie z treścią związaną z prezentacją własnych umiejętności na forum klasy.
- integrował się z rówieśnikami, nauczycielem i rodzicami,
- prezentował swoje możliwości muzyczne i ruchowe,
- współdziałał w zespole w celu osiągnięcia wspólnego sukcesu,
- zgodnie uczył się i bawił.

W wyniku realizacji programu **NAUCZYCIEL będzie:**

- poznawał rodziców i dzieci w nowych sytuacjach,
- integrował grupę dzieci i rodziców poprzez udział w różnych formach zabawy,
- tworzył lepsze warunki rozwoju dzieci.
- poznawał funkcjonowanie dziecka w domu,
- otaczał opieką dzieci i rodziców,
- zwiększał zaangażowanie rodziców w życie klasy i szkoły,
- usprawniał pracę wychowawczą klasy.

WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU „TANIEC JEDNOCZY, UCZY I BAWI”:

Inspiracją do utworzenia programu była dotychczasowa efektywna współpraca z rodzicami w Szkole Podstawowej Nr 61 w Poznaniu, a w szczególności bardzo dobry kontakt w rodzicami klasy I a w roku szkolnym 2012/2013. Taniec to moja pasja życiowa, wcześniej przez osiem lat prowadziłam w szkole zajęcia taneczne, ukończyłam Podyplomowe Studia Taneczno- Gimnastyczne i Fitness , często wykorzystuję swoje umiejętności w pracy z dziećmi, bo widzę, że nie tylko mi ruch sprawia przyjemność ale również moim podopiecznym, którzy często proszą, bym włączyła im muzykę i z nimi zatańczyła. Ponieważ systematycznie uczęszczam na rozmaite warsztaty muzyczno-ruchowe, kursy wzbogacające moje wiadomości i umiejętności, dzieci ciągle poznają coś nowego. W ubiegłym roku szkolnym zauważyłam duże zaangażowanie rodziców w życie klasy, zaproponowałam im w tym roku szkolnym cykl zajęć warsztatowych opartych na tańcu, jako formę spędzenia wolnego czasu z dzieckiem poza domem. Widząc duży entuzjazm rodziców i zainteresowanie taką formą zajęć przygotowałam cykl sześciu spotkań na rok szkolny 2013/2014.

Warsztaty muzyczno-ruchowe zaplanowane są na okres 6 miesięcy (październik- marzec) i odbywać się będą raz w miesiącu poza lekcjami. Czas trwania spotkania to 45 minut.

Każde dziecko zaprasza na takie spotkanie jednego z rodziców, by uczestniczyć z nim w proponowanych formach zabaw oraz w tańcach zarówno grupowych, jak i indywidualnych. Podczas zajęć dzieci i rodzice poznają również różne rymowanki, wyliczanki, piosenki i zabawy plastyczne w oparciu o muzykę.

Zajęcia będą odbywały się w sali lekcyjnej nr 5 po uprzednim przygotowaniu przestrzeni do zabaw i płaśów.

METODY I FORMY PRACY NA ZAJĘCIACH WARSZTATOWYCH:

Metoda to droga dochodzenia do celu, świadomie podejmowane przez nauczyciela czynności dla osiągnięcia określonego efektu. Stanisław Strzyżewski definiuje metody jako „ sposoby stawiania uczniów w sytuacjach zadaniowych, w których uczniowie pod kierunkiem nauczyciela dokonują zmian w strukturze własnego ciała i jego funkcjach, zdobywają wiadomości, umiejętności i nawyki oraz kształtują pozytywną postawę”.

Wśród tych wszystkich metod niewątpliwie najskuteczniejsze a także najefektywniejsze w nauczaniu i uczeniu się są metody aktywizujące. Metody aktywizujące to grupa metod, która ma sprawić, że nauczanie i przyswajanie wiedzy odbywa się w sposób niekonwencjonalny. Zajęcia motywować powinny ucznia do działania, twórczego myślenia i kreatywnego rozwiązywania problemów. Metody aktywizujące sprawiają, że uczeń staje się osobą, która ma wpływ na to, co na zajęciach będzie się działo, jest współtwórcą pracy dydaktycznej. Ta grupa metod opiera swój sens na uczeniu przez działanie, współpracę i co najważniejsze przez przeżywanie. Istotę metod aktywizujących można podsumować przysłowiem - "Powiedz, a zapomnę. Pokaż, a zapamiętam. Pozwól wziąć udział, a zrozumieć."

Na proponowanych przeze mnie zajęciach te metody są przewodnimi, gdyż dają uczniom oraz rodzicom możliwość ciągłego działania, sprawdzania siebie w różnych czynnych sytuacjach.

Wśród metod aktywizujących możemy dokonać wewnętrznego podziału. Za Jadwigą Krzyżewską wyróżnić można:

- metody integracyjne - Mają za zadanie wprowadzić życzliwą, miłą i przyjazną atmosferę w grupie, w celu skutecznej i efektywnej wspólnej pracy. Są to takie metody jak: "pajęczynka" (Dzieci stoją w kole i przerzucają sobie wzajemnie kłębek wełny lub nitki. Mówią jednocześnie swoje imiona, co lubią, lub witają się nawzajem. Efektem przerzucania kłębka jest pajęczynka.), „Wrzuć strach do kapelusza” (Uczniowie mówią lub piszą czego się boją i wrzucają problem do kapelusza, „Ćwierćlandia” (Dzieci dzielone są na grupy. Każda z grup wymyśla odrębny hymn, taniec, czy rymowaną. Celem jednak jest pokazanie, że pomimo różnic wszyscy jesteśmy do siebie podobni.)
- metody definiowania pojęć - Mają na celu naukę analizowania, definiowania. Uczą także elementów dyskusji, wyrażania własnej opinii, oraz przyjmowania rozumienia różnych punktów widzenia np. na temat nowo poznanego tańca czy zabawy. Można tu wykorzystać „burzę mózgów” przy wymyślaniu nowej rymowanki, wyliczanki.
- metody współpracy - Kształtują u uczniów umiejętność współpracy, oraz zdolność do akceptacji różnic pomiędzy ludźmi. Znane metody stosowane w tym przypadku to zabawa na hasło, układanka.
- metody planowania - Pozwalają wychowankom na podjęcie pewnych planów, organizację jakichś wydarzeń, zaplanowanie nowej zabawy.
- gry dydaktyczne - Podczas, których możemy nauczyć uczniów przestrzegania pewnych reguł, zasad. Są także sposobem na okazanie jak należy radzić sobie z poczuciem przegranej, oraz jak umieć wygrywać z klasą.
- metody ewaluacyjne - Pozwalają na ocenę własnej pracy a także na przyjęcie krytyki, co zostanie wykorzystane przy podsumowaniu zajęć, gdy uczniowie i rodzice wypełnią ankietę.

Podczas warsztatów wykorzystam także metody informacyjne :

- wyjaśnienia (werbalne)

przekazywanie informacji na temat na przykład przebiegu zabawy, kolejności wykonywania kroków w tańcu.

- opis (słowny z wykorzystaniem np. rekwizytów)

zaznajomienie uczniów i rodziców na przykład z historią tańców

FORMY PRACY Z UCZNIAMI I RODZICAMI:

- praca zbiorowa jednolita – wszyscy wykonują te same kroki taneczne skierowani do osoby prowadzącej, powtarzają słowa rymowanki, wyklaskują rytm, śpiewają piosenkę.

- praca zbiorowa zróżnicowana- istnieje podział ról w zabawie i każdy wykonuje kroki taneczne według własnego pomysłu, naśladuje zwierzę, wykonuje określone ruchy do muzyki.

- praca grupowa jednolita- istnieje podział na grupy (zespoły) i każda grupa ma do wykonania określone zadanie, np. zaprezentować pewien ruch ciała.

- praca grupowa zróżnicowana- dzieci oraz rodzice dzielą się na grupy i wykonują różne zadania, np.

grupa I - ustawia stoły

grupa II - przygotowuje rekwizyty do zabawy

grupa III – ustala rodzaj muzyki (wolna, szybka)

- praca jednostkowa jednolita (wszystkie wymagania są takie same dla wszystkich uczestników zabawy)

- praca jednostkowa zróżnicowana (praca zindywidualizowana pod kątem możliwości uczniów oraz potrzeb tematu, np. przydział ról w zabawie)

Podczas prowadzenia zajęć będę wykorzystywała takie środki dydaktyczne jak: magnetofon oraz płyty CD, aparat fotograficzny, przybory do pisania, przybory plastyczne, materiały papiernicze, przybory do ćwiczeń gimnastycznych (szarfy, wstążki, woreczki, piłki, chusta Klanzy)

PLANOWANE TREŚCI ZAJĘĆ:

1. Ruch przy muzyce:

- ćwiczenia rozluźniające napięcie mięśniowe,
- wprowadzenie elementów aerobiku,
- odtwarzanie różnorodnych wzorów rytmicznych, ułatwiających prawidłowe reagowanie ruchem ciała na zmiany w muzyce.
- zabawy muzyczne połączone z rysowaniem według instrukcji (elementy muzykoterapii)

2. Zagadki słuchowe:

- rozpoznawanie dźwięków instrumentów, różnych odgłosów otoczenia, muzyka z różnych krajów świata i inne.

3. Zabawy taneczne ze śpiewem , m. in.:

- „Podajmy sobie ręce”
- „Karuzela”
- „Boogie-woogie”
- „Pingwinek”
- „Lambado”
- „Głowa ramiona kolana pięty”.

4. Zabawy integracyjne przy muzyce, m. in. :

- „Owczareczek”
- „Medytacja słońca”
- „Ja lubię ciebie - ty lubisz mnie”
- „Ty i ja raz i dwa”

5. Zabawy rymowanki, m. in.:

- „Pajaczek”
- „Idą słonie”
- „Pięć małych”
- „Dziesięć zielonych butelek”
- „Baranki”
- „Dziesięć palców mam”
- „Tęcza”
- „Gumoludki”

6. Tańce towarzyskie:

- Cha cha cha
- Mambo
- Kaczuchy

7. Tańce nowoczesne, m.in. :

- Chihuahua
- Macarena
- Kazaczok

Inne tańce - do piosenek „ Ona tańczy dla mnie”, „O szanse lise” , „ Last Christmas”

8. Tańce ludowe regionalne:

- Krakowiak
- Taniec wielkopolski „Marynia”

EWALUACJA PROGRAMU:

Podsumowaniem zajęć będzie przeprowadzenie ankiety wśród rodziców oraz dokonanie wywiadu z uczniami na temat przebiegu zajęć warsztatowych. Załącznik nr 1.

BIBLIOGRAFIA:

Bednarzowa B., Młodzikowska M., Tańce, rytm, ruch, muzyka, Wydawnictwo Sport i Turystyka, Warszawa 1983

O. Kuźmińska: Aerobic. Taniec i gimnastyka, SiT Warszawa 1985

Sarzała K., Nauczyciele i rodzice – pomysły na współpracę, Edukacja, Oświata, Wychowanie, 2004

J. Siemkowicz: Ćwiczenia muzyczno – ruchowe. Poradnik metodyczny, PZWS Warszawa 1973

Szczepańska M., Program autorski – jak go napisać?, Wydawnictwo IMAGE, Słupsk

M. Wieman : Tańce i zabawy ze śpiewem , PZWS Warszawa 1961

E. Wójcik : Raz, daw, trzy Baba-Jaga patrzy – gry i zabawy dla dzieci i młodzieży, Oficyna wydawnicza „Adam”, Warszawa 1999.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Ankieta dla Rodziców

Drodzy Rodzice!

Proszę o wypełnienie ankiety. Uzyskane informacje pozwolą mi udoskonalić warsztat pracy. Ankieta jest anonimowa. Proszę o szczerą odpowiedź.

Dziękuję

Wychowawca klasy
Żaneta Piernikowska

Czy uczestniczył(-a) Pan/Pani w zajęciach warsztatowych ?

zawsze

często

czasami

nigdy

Czy nawiązanie kontaktu z wychowawcą uważa Pan/Pani za:

łatwe

trudne

zależy od sytuacji

Czy Pan/Pani uważa, że tego typu dodatkowe zajęcia są potrzebne? (proszę zaznaczyć kółkiem właściwą odpowiedź).

a. tak

b. nie

Jeżeli "tak" to dlaczego?

.....
.....

Jakich innych form współpracy oczekuje Pan/Pani w przyszłości od wychowawcy?
(proszę podać propozycje spotkań, tematykę spotkań, jakie by Pana/Panią interesowały)

.....
.....

Jakie działania podejmowane przez wychowawcę podobały się Panu/Pani najbardziej i dlaczego?

.....
.....

Jakie działania podejmowane przez wychowawcę nie podobały się Panu/Pani i dlaczego?

.....
.....

Jak Państwo oceniacie poziom prowadzonych zajęć ? (proszę zaznaczyć kółkiem właściwą odpowiedź).

a. Bardzo dobry

b. Zadowalający

c. Niewystarczający

Co te zajęcia dały Panu/Pani?

.....
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety.

ANKIETA PO KAŻDYCH ZAJĘCIACH WARSZTATOWYCH

Drodzy Rodzice!

Proszę o wypełnienie ankiety. Uzyskane informacje pozwolą mi udoskonalić warsztat pracy.

Ankieta jest anonimowa. Proszę o szczerą odpowiedź.

Dziękuję

Wychowawca klasy
Żaneta Piernikowska

1. Czy zajęcia warsztatowe były atrakcyjne?

tak

nie

nie mam zdania

2. Co najbardziej spodobało się Państwu na tych zajęciach?

.....

.....

3. Czy odpowiadał Państwu przebieg warsztatów?

tak

nie

nie mam zdania

4. Czy chcieliby Państwo spotkać się jeszcze raz za takich warsztatów?

tak

nie

5. Jakie propozycje mają Państwo na kolejne warsztaty?

.....

.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety.

Wywiad z dzieckiem

Poniżej zamieszczony jest wywiad skierowany do dzieci uczęszczających na zajęcia warsztatowe, który umożliwi dokonanie kompletnej ewaluacji końcowej programu.

WYWIAD DZIECKA UCZĘSZCZAJĄCEGO NA ZAJĘCIA WARSZTATOWE „TANIEC JEDNOCZY, UCZY I BAWI”:

1. Czy lubisz chodzić na zajęcia muzyczno-ruchowe ?

a. TAK

b. NIE

2. Czego uczysz się na tych zajęciach?

3. Dlaczego chodzisz na zajęcia muzyczno-ruchowe?

4. Narysuj odpowiednią mimikę swojej twarzy po zajęciach.